

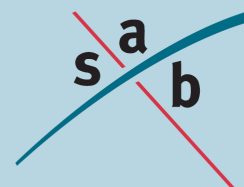
Onderzoek geurhinder veehouderijbedrijven

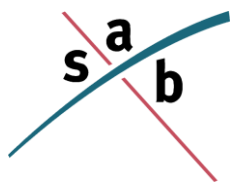
De Marke III te Hengevelde

Gemeente Hof van Twente

Datum: 26 november 2013

Projectnummer: 120218

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur:	Johan van der Burg
Projectleider:	Henrike Franken
	Onderzoek geurhinder veehouderijbedrijven
Project:	De Marke III te Hengevelde
Projectnummer:	120218

INHOUD

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel van het onderzoek	1
2	Wet- en regelgeving	2
2.1	Woon- en Leefklimaat	2
2.2	Normen uit de Wet geurhinder en veehouderij	3
2.3	Woonkwaliteit	4
2.4	Rekenmethodieken	4
3	Onderzoek	5
3.1	Onderzoeksopzet	5
3.2	Uitgangspunten	5
3.3	Afstandsnormen	5
3.4	Geurcontouren	6
4	Conclusie	7
4.1	Toetsing aan de Wet geurhinder en veehouderij	7
4.2	Overige hinder afkomstig van veehouderijen	8

Bijlagen

Bijlage A	Overzichtstekening 1: Ligging van het plangebied en omliggende veehouderijen
-----------	--

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten westen van de kern van Hengevelde (gemeente Hof van Twente) is aan de Needsestraat (N740) de uitbreidingslocatie “De Marke III” gelegen. De uitbreidingslocatie wordt begrenst door de wegen Diepenheimsestraat, Needsestraat en Janninksweg en de bestaande woningen in de kern van Hengevelde. In deze uitbreidingslocatie worden ongeveer 110 grondgebonden woningen gerealiseerd. De ligging van het plangebied is weergegeven in de onderstaande figuur 1.

Figuur 1. Ligging van het plangebied

1.2 Doel van het onderzoek

Binnen het bestaande bestemmingsplan is de realisatie van de woningen niet mogelijk. Om dit planologisch mogelijk te maken wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

De nieuwe woningen worden in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangemerkt als geurgevoelige objecten. Voor de realisatie van nieuwe geurgevoelige objecten nabij veehouderijen moet aan twee voorwaarden worden voldaan;

- een goed woon- en leefklimaat worden gegarandeerd voor de nieuwe geurgevoelige objecten
 - geen van de bestaande veehouderijen onevenredig in zijn belangen geschaad.
- Dit onderzoek heeft tot doel inzicht te geven op deze twee voorwaarden

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een korte samenvatting van de relevante wet- en regelgeving. In hoofdstuk 3 zijn onder andere de onderzoeksopzet en de onderzoeksresultaten weergegeven. Tot slot zijn in hoofdstuk 4 de conclusies van het onderzoek opgenomen.

2 Wet- en regelgeving

In en nabij het buitengebied in Nederland speelt de geurhinder afkomstig van veehouderijen meestal een rol bij nieuwe (planologische) ontwikkelingen. Om een goed woon- en leefklimaat te kunnen garanderen is op 1 januari 2007 de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. De Wgv vervangt de Wet stankemissie veehouderij en de drie 'stankrichtlijnen' (Richtlijn Veehouderij en Stankhinder 1996, Brochure Veehouderij en Hinderwet 1985 en het Cumulatierapport). Met de invoering van de Wgv geldt voor heel Nederland één toetsingskader.

De Wgv vormt in eerste instantie het wettelijk kader voor de geurhinder veroorzaakt door dierenverblijven bij de beoordeling van de aanvraag van de milieuvergunning voor een veehouderij. De Wgv geeft hiervoor geurbelastings- en afstandsnormen in relatie met geurgevoelige objecten in de nabijheid van de (geprojecteerde) veehouderij. De geurbelastingsnormen uit de Wgv is de acceptabele geurhinder afkomstig van een individuele veehouderij (zogenaamde voorgrondbelasting).

2.1 Woon- en Leefklimaat

In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt onderzocht of bij de geprojecteerde geurgevoelige objecten een goed woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Het geurbeleid in Nederland is erop gericht geurhinder te beoordelen die veroorzaakt wordt door veehouderijen. Hoewel het algemene geurbeleid dit niet expliciet aangeeft, wordt dit tevens gebruikt om de planologische aanvaardbaarheid van geurgevoelige bestemmingen te beoordelen in situaties waarin geurgevoelige bestemmingen gerealiseerd worden in de buurt van geuremitterende inrichtingen. Nieuwe geurgevoelige objecten worden dus beoordeeld op hun aanvaardbaarheid in verband met omliggende veehouderijen. Dit wordt de zogenaamde omgekeerde werking genoemd. De reden hiervoor is duidelijk: een geurnorm is bedoeld om mensen te beschermen tegen overmatige geurhinder, omgekeerd moet het bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat mensen zichzelf blootstellen aan die overmatige hinder.

Op basis van de geurnormen moet er sprake zijn van:

1. een voldoende woon- en leefklimaat bij de nieuwe geurgevoelige bestemmingen en;
2. worden de bestaande rechten van de veehouderijbedrijven nabij de ontwikkeling niet geschaad.

Indien voldaan wordt aan de normen mag er in principe van uitgegaan worden dat een voldoende woon- of verblijfsklimaat gegarandeerd is en bestaande rechten van de inrichting niet worden geschaad.

2.2 Normen uit de Wet geurhinder en veehouderij

De voorgrondbelasting is de geurbelasting veroorzaakt door de veehouderij welke de meeste geurhinder bij het geurgevoelige object veroorzaakt. De achtergrondbelasting is de geurbelasting van alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object. Op dit moment is er vanuit de Wgv en jurisprudentie nog geen duidelijkheid ontstaan over de beoordeling van de achtergrondbelasting.

In de Wgv worden alleen normen genoemd voor de voorgrondbelasting. Door middel van een gemeentelijke geurverordening kan worden afgeweken van de vaste afstand van het emissiepunt tot geurgevoelig object voor dieren zonder vastgestelde geuremissiefactor en de normen voor de geurbelastingen.

In de onderstaande tabel zijn de normen voor geurgevoelige objecten uit de Wgv weergegeven. In deze tabel staat tussen haakjes de minimale afstand weergegeven, welke mogelijk is bij het toepassen van een gemeentelijke geurverordening.

	Gevoelig object	Dieren met geuremissiefactor		Dieren zonder geuremissiefactor		Alle dieren		
		waarde geurbelasting	afstand emissiepunt tot geurgevoelig object		afstand emissiepunt tot geurgevoelig object		afstand dierverblijf tot geurgevoelig object	
			binnen bebouwde kom	buiten bebouwde kom	binnen bebouwde kom	buiten bebouwde kom	binnen bebouwde kom	buiten bebouwde kom
A	Ruimte voor ruimte woning of geurgevoelig object	n.v.t.	100 m	50 m	100 m	50 m	n.v.t.	n.v.t.
B	Bedrijfswoning (of geurgevoelig object) behorende bij een andere veehouderij	n.v.t.	100 m	50 m	100 m (≥ 50 m)	50 m (≥ 25 m)	50 m	25 m
C	Voormalige bedrijfswoning (of geurgevoelig object) die op of na 19 maart 2000 is opgehouden onderdeel uit te maken van een andere veehouderij	n.v.t.	100 m	50 m	100 m	50 m	50 m	25 m
D	Voormalige bedrijfswoning (of geurgevoelig object) al voor 19 maart 2000 is opgehouden onderdeel uit te maken van een andere veehouderij	Conform artikel 3, lid 1	n.v.t.	n.v.t.	100 m (≥ 0 m)	50 m (≥ 0 m)	50 m	25 m
E	Alle woningen en geurgevoelige objecten die niet onder categorie A t/m D vallen	Conform artikel 3, lid 1	n.v.t.	n.v.t.	100 m (≥ 50 m)	50 m (≥ 25 m)	50 m	25 m

Tabel 1. Overzicht van de normen uit de Wgv

De normen voor de geurbelasting afkomstig uit artikel 3 lid 1 van de Wgv zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Tussen haakjes staat de afwijkmogelijkheid van de norm uit de Wgv door middel van het opstellen van een gemeentelijk geurbeleid.

	Normen geurbelasting	
	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom
Niet-concentratiegebied	2,0 ouE/m ³ (0,1-8,0 ouE/m ³)	8,0 ouE/m ³ (2,0-20,0 ouE/m ³)
Concentratiegebied	3,0 ouE/m ³ (0,1-14,0 ouE/m ³)	14,0 ouE/m ³ (3,0-35,0 ouE/m ³)

Tabel 2. Normen voor de geurbelasting

2.2.1 Normen voor nieuwe geurgevoelige objecten

Door de gemeente Hof van Twente is een gemeentelijk geurverordening vastgesteld¹ met afwijkende geurnormen ten opzichte van de Wgv. De normstelling vindt dan ook plaats op basis van de gemeentelijke geurverordening.

De normstelling vindt plaats op basis van de gemeentelijke geurverordening. Voor het plangebied geldt een vaste afstandsnorm van 50 meter en een geurnorm van 9 ou_E/m³.

De gemeente Hof van Twente is gelegen in concentratiegebied Oost (zoals aangegeven in bijlage I bij de Meststoffenwet).

In de onderstaande tabel zijn de normen voor de geurbelasting en de minimale afstanden voor de nieuwe geurgevoelige objecten weergegeven.

	Dieren met geuremissiefactor Geurbelasting	Dier zonder geuremissiefactor Afstand emissiepunt tot geurgevoelig object	Alle dieren Afstand dierverblijf tot geurgevoelig object
Alle woningen en geurgevoelige objecten	9,0 ou _E /m ³	50 m	50 m

Tabel 3: Normen voor de geurbelasting

2.3 Woonkwaliteit

Met behulp van de berekende geurbelasting kan door middel van bijlage 6 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij, het aantal geurgehinderde worden bepaald. In deze bijlage wordt onderscheid gemaakt tussen geurhinder afkomstig van de maatgevende veehouderij (voorgroondbelasting) en de geurhinder van alle veehouderijen (achtergroondbelasting) nabij het geurgevoelige object. Uit deze bijlage blijkt dat de achtergroondbelasting twee keer zo hoog kan zijn om dezelfde geurhinder te veroorzaken ten opzichte van de voorgroondbelasting.

Uit de tabel in bijlage 7 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij kan daarna de verwachte milieukwaliteit worden afgelezen.

2.4 Rekenmethodieken

Voor de berekening van de achtergroondbelasting is gebruikgemaakt van het rekenmodel V-Stacks Gebied (versie 2010.1). Voor de berekening van de voorgroondbelasting is gebruikgemaakt van het rekenmodel V-Stacks Vergunning (Versie 2010.1.). Beide modellen zijn ontwikkeld door KEMA in opdracht van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM).

¹ Verordening geurhinder en veehouderij Hengevelde, plangebied Het Wegdam, plangebied Goorden en plangebied De Marke III/ter Doest, 2011, vastgesteld op 12 juli 2011

3 Onderzoek

3.1 Onderzoeksopzet

In het geuronderzoek zijn twee soorten normen van belang: de afstandsnormen en de geurnormen.

Onderzoek aan de hand van de afstandsnormen

Binnen de afstandsnormen zijn geen nieuwe geurgevoelige objecten toegestaan. Daarom wordt eerst inzichtelijk gemaakt of er nieuwe geurgevoelige bestemmingen worden mogelijk gemaakt binnen deze afstandsnormen.

Onderzoek aan de hand van de geurnormen

Voor de veehouderijen waar dieren met een vastgestelde geuremissie (zoals kippen, varkens en vleesrunderen) worden gehouden wordt de geurcontour van $9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ berekend. Deze geurcontour wordt berekend op basis van de "Omgekeerde werking", zoals beschreven in de "Gebruikershandleiding V-Stacks gebied".

3.2 Uitgangspunten

Veehouderijen

Rondom het plangebied liggen diverse veehouderijen. In de onderstaande tabel staan de veehouderijen weergegeven. Tevens is de norm waaraan wordt getoetst weergegeven.

Adres	Type bedrijf	Norm
Diepenheimsestraat 46	Melkveehouderij	Afstandsnorm (50 meter)
Diepenheimsestraat 61a	Melkveehouderij	Afstandsnorm (50 meter)
Needsestraat 1	Vleeskalverenbedrijf	Geurnorm ($9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$)
Walstraat 3	Melkveehouderij	Afstandsnorm (50 meter)

Tabel 4. Overzicht veehouderijen rondom plangebied

Meteo

Het gebruikte meteostation is Eindhoven.

Ruwheid

De gebruikte ruwheid is berekend door V-Stacks Gebied voor de contour rondom de veehouderij Needsestraat 1 bedraagt 0,21 meter.

Percentage rekenuren

Voor de berekeningen in V-Stacks Gebied (contouren en de achtergrondbelasting) is voor het percentage rekenuren 20% gebruikt. Dit is conform hoofdstuk 6 uit de Gebruikershandleiding V-Stacks Gebied, versie 2010.01, d.d. 26 april 2010.

3.3 Afstandsnormen

Op basis van de gemeentelijke geurverordening geldt voor veehouderijen met dieren zonder vastgestelde geuremissie (zoals melkveehouderijen) een afstandsnorm van 50 meter.

Wanneer nieuwe geurgevoelige objecten worden mogelijk gemaakt, moet 50 meter worden aangehouden vanaf het agrarische bouwvlak. De agrarische bouwvlakken zijn overgenomen uit het ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied hof van Twente".

In bijlage A, overzichtstekening 1, is het plangebied weergegeven met het omliggende gebied. Rondom drie melkveehouderijen (Diepenheimsestraat 46 en 61a en Walstraat 3) is op 50 meter van het agrarische bouwvlak.

Conclusie

Een deel van het plangebied ligt binnen 50 meter van het agrarische bouwvlak van de veehouderij Diepenheimsestraat 46. In dit gebied kunnen op basis van de gemeentelijke geurverordening geen nieuwe geurgevoelige objecten, zoals woningen, worden gerealiseerd.

3.4 Geurcontouren

Met behulp van V-Stacks Gebied, versie 2010.1, is de geurcontour bepaald rondom de vleeskalverenhouderij Needsestraat 1 bepaald. De geurgegevens van deze veehouderij zijn afkomstig uit de beschikking van de veehouderij².

De gebruikte geur-emissiegegevens die zijn gebruikt zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Bron-nr.	Adres	Coördinaten		Schoorsteen-hoogte (m)	Stal-hoogte (m)	Schoorsteen-diameter (m)	Uittreesnelheid (m/s)	Geuremissie in ou _E /s
		X (m)	Y (m)					
1	Stierenstal	240103	467995	6,6	4,3	0,5	0,4	3560
2	Ligboxenstal	240103	467995	6,6	4,3	0,5	4	2243

Tabel 5: geur-emissiegegevens

Met behulp van het programma V-Stacks Gebied is de 9 ou_E/m³-contour bepaald. De grootste afstand van het emissiepunt tot de 9 ou_E/m³-contour bedraagt 55 meter.

Op basis van de "Omgekeerde werking" uit de "Gebruikershandleiding V-Stacks Gebied" moet het emissiepunt op de rand van het agrarische bouwvlak worden gesitueerd. Rondom het agrarische bouwvlak is op een afstand van 55 meter de 9 ou_E/m³-contour getekend.

Conclusie

Uit dit onderzoek blijkt dat een klein deel van het plangebied aan de zuidzijde ligt binnen de 9 ou_E/m³-contour. In dit gebied kunnen op basis van de gemeentelijke geurverordening geen nieuwe geurgevoelige objecten, zoals woningen, worden gerealiseerd.

² Beschikking van milieuvergunning, kenmerk: MPM 5836, datum besluit: 15 januari 2008

4 Conclusie

Ten westen van de kern van Hengevelde (gemeente Hof van Twente) is aan de Needsestraat (N740) de uitbreidingslocatie "De Marke III" gelegen. De uitbreidingslocatie wordt begrenst door de wegen Diepenheimsestraat, Needsestraat en Janninksweg en de bestaande woningen in de kern van Hengevelde. In deze uitbreidingslocatie worden ongeveer 110 grondgebonden woningen gerealiseerd. Woningen zijn geurgevoelige objecten waarvoor onderzoek naar geurhinder moet worden verricht. Voor de realisatie van nieuwe geurgevoelige objecten nabij veehouderijen moet aan twee voorwaarden worden voldaan;

- een goed woon- en leefklimaat moet worden gegarandeerd voor de nieuwe geurgevoelige objecten
- geen van de bestaande veehouderijen wordt onevenredig in zijn belangen geschaad.

Dit onderzoek heeft tot doel inzicht te geven op deze twee voorwaarden.

4.1 Toetsing aan de Wet geurhinder en veehouderij

4.1.1 *Woon- en leefklimaat*

Op basis van de gemeentelijke geurverordening kan het gehele plangebied, uitgezonderd twee delen nabij de veehouderijen Diepenheimsestraat 46 en Needsestraat 1, worden bebouwd met geurgevoelige objecten, zoals woningen.

Een klein deel ter hoogte van de melkveehouderij Diepenheimsestraat 46 ligt binnen de afstandsnorm van 50 meter (gemeten vanuit het agrarische bouwvlak). Een klein deel van het plangebied ligt binnen de $9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ -contour op basis van de omgekeerde werking van de vleeskalverhouderij aan de Needsestraat 1.

Voor het gehele plangebied, uitgezonderd de twee gebieden binnen de contouren van de veehouderijen Diepenheimsestraat 46 en Needsestraat 1, moet op basis van het gemeentelijke geurbeleid worden geconcludeerd dat bij de nieuwe geurgevoelige objecten een goed woon- en leefklimaat wordt gegarandeerd.

4.1.2 *Rechten van bestaande veehouderijen*

Ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming moet worden nagegaan of een partij niet onevenredig in haar belangen wordt geschaad.

Doordat bij de afstandsc contouren en bij de berekening van de geurcontouren is uitgegaan van de planologisch maximale situatie (grenzen van het agrarische bouwvlak) kunnen de veehouderijen nog steeds uitbreiden binnen het agrarische bouwvlak.

Doordat bij de vleeskalverhouderij (Needsestraat 1) het feitelijke emissiepunt centraal op het bouwvlak is gelegen kan het bedrijf nog steeds uitbreiden zonder dat op 55 meter uit het agrarische bouwvlak ($9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ -contour op basis van de omgekeerde werking) de voorgrondbelasting hoger wordt dan $9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

De realisering van onderhavig plan heeft geen gevolgen voor de huidige bedrijfsvoering van de omliggende veehouderijen.

4.2 Overige hinder afkomstig van veehouderijen

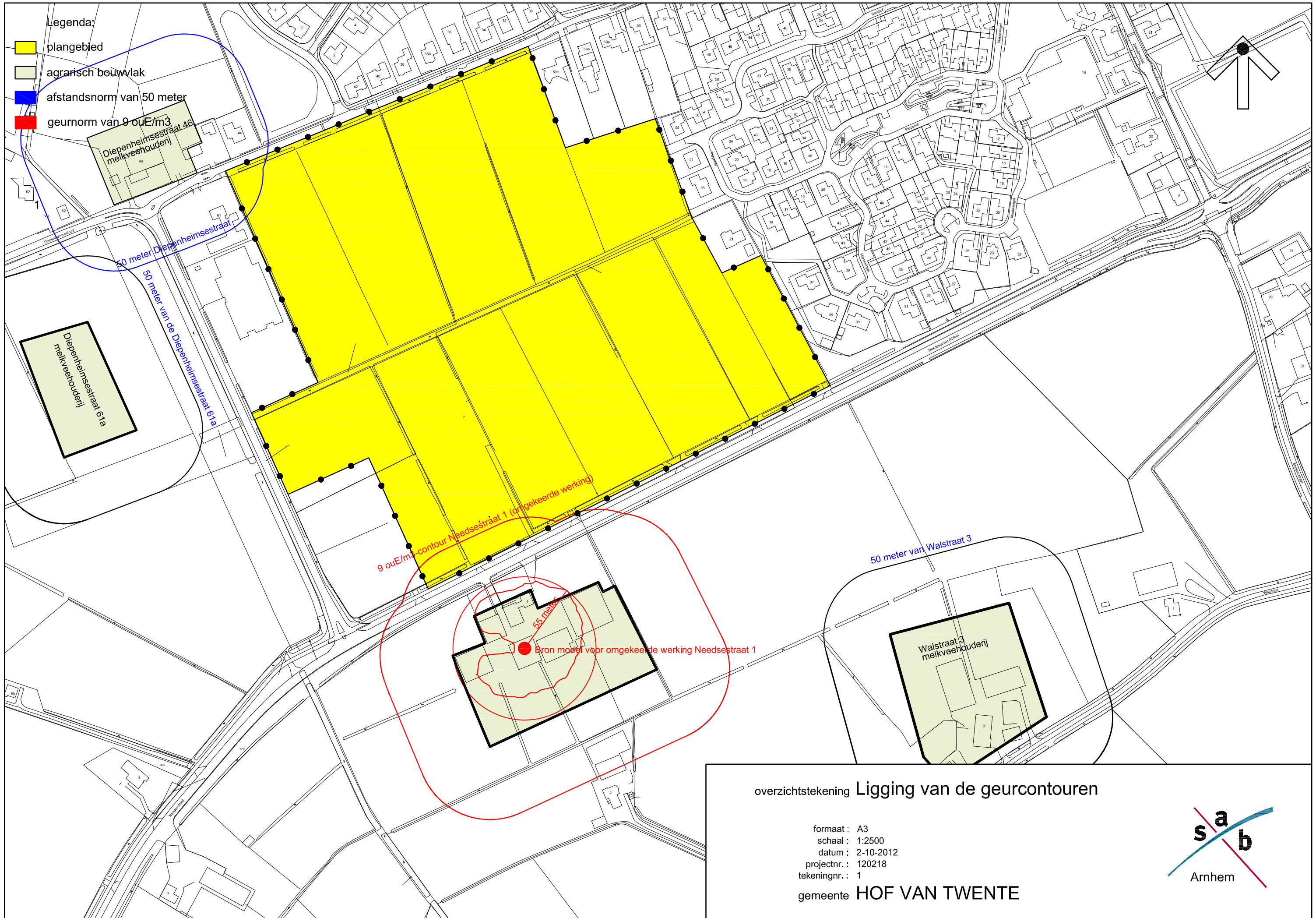
De veehouderijen kunnen niet alleen hinder veroorzaken op het gebied van geur, maar ook hinder in de vorm van stof, geluid en gevaar. In de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering, editie 2009' worden voor deze vormen van hinder richtafstanden genoemd.

Uit deze publicatie blijkt dat de grootste richtafstand ten gevolge van een (pluim)veehouderij voor stof (50 meter), geluid (50 meter) en gevaar (10 meter) bedraagt. Deze afstand is de richtafstand tot een 'rustige woonwijk' of een vergelijkbaar omgevingstype zoals 'rustig buitengebied' (eventueel inclusief verblijfsrecreatie).

Op basis van overzichtstekening 1, bijlage A mag geconcludeerd worden dat de geurgevoelige objecten (voormalige agrarische bedrijfswoningen en nieuwe bedrijfshal) nabij enkele veehouderijen liggen. De woningen zijn echter niet geprojecteerd binnen de richtafstanden van de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (de afstand die wordt geadviseerd aan te houden tussen veehouderijen en gevoelige bestemmingen, zoals woningen, vanwege hinder in de vorm van stof, geluid en gevaar).

Bijlage A

Overzichtstekening 1: Ligging van het plangebied en omliggende veehouderijen

Legenda:

- plangebied
- agrarisch bouwvlak
- afstandsnorm van 50 meter
- geurnorm van 9 ouE/m³

Diepenheimsstraat 46
melkveehouderij

Diepenheimsstraat 61a
melkveehouderij

50 meter van de Diepenheimsstraat 61a

9 ouE/m³ contour Needsestraat 1 (omgekeerde werking)

50 meter
Bron model voor omgekeerde werking Needsestraat 1

50 meter van Walstraat 3

Walstraat 3
melkveehouderij

overzichtstekening Ligging van de geurcontouren

formaat : A3
 schaal : 1:2500
 datum : 2-10-2012
 projectnr. : 120218
 tekeningnr. : 1

gemeente **HOF VAN TWENTE**

